

"Nur talebelerinin zikre ve tesbih çekmeye ihtiyaçları var, zikirsiz olmaz. Aksi halde zikirsiz Risale-i Nur talebesi, akıl nurunu alıp, kalp nurunda sığ kalabilir." şeklindeki düşüncelere nasıl bakmalıyız?

"BİR KISIM KARDEŞLERİME HUSUSİ BİR MEKTUPTUR

"Yazıda usanan ve ibadet ayları olan Şuhur-u Selâsede sair evrâdı, beş cihetle ibadet sayılan (**HAŞİYE**) Risale-i Nur yazısına tercih eden kardeşlerime iki hadis-i şerifin bir nüktesini söyleyeceğim."

"BİRİNCİSİ: 'Mahşerde ulema-i hakikatin sarf ettikleri mürekkep şehidlerin kanıyla muvazene edilir, o kıymette olur.' "

"İKİNCİSİ: 'Bid'aların ve dalâletlerin istilâsı zamanında Sünnet-i Seniyyeye ve hakikat-i Kur'âniyeye temessük edip hizmet eden, yüz şehid sevabını kazanabilir."

"Ey tembellik damarıyla yazıdan usanan ve ey sufîmeşrep kardeşler! Bu iki hadisin mecmuu gösterir ki, böyle zamanda hakaik-i imaniyeye ve esrar-ı Şeriat ve Sünnet-i Seniyyeye hizmet eden mübarek, hâlis kalemlerden akan siyah nur veya âb-ı hayat hükmünde olan mürekkeplerin bir dirhemi, şühedanın yüz dirhem kanı hükmünde yevm-i mahşerde size fayda verebilir. Öyleyse onu kazanmaya çalışınız."

"Eğer deseniz: 'Hadiste âlim tabiri var. Bir kısmımız yalnız kâtibiz.' "

"Elcevap: Bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim, hakikatli bir âlimi olabilir. Eğer anlamasa da, madem Risale-i Nur şakirtlerinin bir şahs-ı mânevîsi var; şüphesiz o şahs-ı mânevî bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemlerinize ise, o şahs-ı mânevînin parmaklarıdır. Kendi nokta-i nazarımda liyakatsiz olduğum halde, haydi, hüsn-ü zannınıza binaen bu fakire bir üstadlık ve tebaiyet noktasında bir âlim vaziyetini verdiğinizden bağlanmışsınız. Ben ümmî ve kalemsiz olduğum için, sizin kalemlerinize benim kalemim sayılır; hadiste gösterilen ecri alırsınız."⁽¹⁾

"HAŞİYE: Bu kıymetli mektubda Üstadımızın işaret ettiği beş nevi ibadetin kendilerinden izahını talep ettik. Aldığımız izah aşağıya yazılmıştır."

-
- 1. En mühim bir mücahede olan ehl-i dalâlete karşı mânen mücahede etmektir.**
 - 2. Üstadına neşr-i hakikat cihetinde yardım suretiyle hizmet etmektir.**
 - 3. Müslümanlara îman cihetinde hizmet etmektir.**
 - 4. Kalemle ilmi tahsil etmektir.**
 - 5. Bâzen bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen tefekkürî olan ibadeti yapmaktır."**

Bu zamanda Risale-i Nurlar ile meşgul olmak, hem ilimle meşgul olmak hem de zikir ile meşgul olmak demektir. Risale-i Nurlar'da ilim ile zikir iç içe beraberce bulunur akıl usanıp hissesini terk etse bile kalp ve latifeler feyzini alamaya devam eder. Bu yüzden Risale-i Nurları akli bir kitap gibi telakki etmek yanlış ve hatalıdır.

"Eskiden kırk günden tut, tâ kırk seneye kadar bir seyrü sülûk ile bazı hakaik-i imaniyeye ancak çıkılabılırdı. Şimdi ise, Cenâb-ı Hakkın rahmetiyle, kırk dakikada o hakaik çıkarılacak bir yol bulunsa, o yola karşı lâkayt kalmak elbette kâr-ı akıl değil. İşte, otuz üç adet Sözler, böyle Kur'ânî bir yolu açtığını, dikkatle okuyanlar hükmediyorlar."(2)

Risale-i Nur'u bir yıl anlayarak ve kabul ederek okuyan, zamanın mühim ve hakikatli bir alimi olduğu gibi kırk senede elde edilen velayet makamını kırk dakikada istidadı olana verebilir. Böyle bir eser ile meşgul olmak elbette bütün nafîle meşguliyetlerin üstündedir ve zikirlerin en alası ve en sevaplısıdır. Hatta Risale-i Nurlar tahkiki iman dersini verdiği ve tefekkür manasını yakaladığı için, bu zamanda farz kadar ehemmiyetli bir zikir ve ibadettir. Bin nafîle vird ve ezkardan daha faziletli bir kalbi intibahtır.

"Hem iman yalnız ilim ile değil; imanda çok letâifin hisseleri var. Nasıl ki, bir yemek mideye girse, o yemek muhtelif âsâba, muhtelif bir surette inkısam edip tevzi olunuyor. İlimle gelen mesâil-i imaniye dahi, akıl midesine girdikten sonra, derecâta göre ruh, kalb, sır, nefis, ve hâkezâ, letâif kendine göre birer hisse alır, masseder. Eğer onların hissesi olmazsa noksandır. İşte, Muhyiddin-i Arabî, Fahreddin Râzî'ye bu noktayı ihtar ediyor."(3)

Üstad Hazretlerinin buradaki ifadelerinden anlaşılan nokta, ilmin ve istifade etmenin bir silsilesi vardır. İlmin öncelik olarak akıl midesinde hazım edilmesi gerekiyor, ancak sonra diğer his ve latifelere dağılıp oraları nurlandırıp feyizlendiriyor.

Gıdalar, sair azalara yakıt ve enerji olabilmek için midede hazmedilir. Hazmedildikten sonra sair azaların bünyesine münasip bir şekle girer.

Mesela havuç göze faydalıdır, lakin midede hazmedilmeden göze direk olarak sokulsa fayda vermez kör eder. Ispanak demir vitamini barındırır, ama midede işlem gördükten sonra; yoksa yüz gün ıspanak tarlasının içinde yatılsa vitamin almak mümkün değildir... İşte gıdaları kaba ve kesif hallerinden arındırıp, azaların ince ve latif bünyesine uygun hale getiren midedir. Gıdalar midede işlem görmedikçe bedenin azalarına fayda vermez.

Aynı şekilde **insanın manevi bedeninin midesi de akıldır**. Gıdalar hükmünde olan ilimleri ve malumatları hazmedip manevi duyguların bünyesine uygun hale getirip adapte eden akıl süzgeci ve midesidir.

İnsanın manevi duygu ve latifelerinin hisse ve istifadesi ancak aklın hazmetme derecesine göre olur. Akıl ilmi hazmettikten sonra sair latifeler bu hazmedilmiş ilmi kendi kabiliyet ve fitratlarına göre massederler, yani emerler.

Kalbin bu hazmedilmiş ilimden aldığı hisse ile vicdanın aldığı hisselerin mahiyeti farklıdır. Üstad Hazretlerinin Notalarda işaret ettiği delillerin hava, su ve nur mahiyetinde olmaları bu veche bakar. Yoksa insanın latife ve hisseleri akıl merkezinden bağımsız olarak tek başına bir kaynak teşkil edemezler.

Özet olarak, Risale-i Nurların metinleri bir öz ve hülasa türünden olduğu için, bütün latife ve duygular hissesini ve payını alırlar, harici bir gıda ya da öze muhtaç kalmazlar.

Yanlış anlaşılmasın Risale-i Nurların haricinde vird ve zikir yapılmasını okunmasını demiyoruz, ama Risale-i Nurlar sadece akli doyurur, vird ve ezkarlarda diğer latifeleri doyurur, fikrine katılmıyoruz bu yanlış bir bakış açısidir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Birinci Lem'a.](#)

(2) bk. [Mektubat, Beşinci Mektup.](#)

(3) bk. [Mektubat, Yirmi Altıncı Mektup, Dördüncü Mebhas, İkinci Mesele.](#)